

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ КОНКУРЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ

Матеріали ІХ Міжнародної
науково - практичної конференції
(16-17 жовтня 2025 р.)

Львів 2025

УДК 330.342.146:338.242.2:339.137.2
ББК 65.050+65.432+65.9(4Укр)-04
П 781

Проблеми формування та реалізації конкурентної політики: Матеріали ІХ міжнародної науково-практичної конференції (16-17 жовтня 2025 р.). Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2025. 307 с.

У збірнику представлено наукові матеріали учасників ІХ Міжнародної науково-практичної конференції *«Проблеми формування та реалізації конкурентної політики»*, що відображають сучасні тенденції розвитку національної економіки, публічного управління та економічної безпеки.

Основні тематичні напрями досліджень охоплюють проблематику формування та реалізації конкурентної політики в умовах трансформаційної економіки; теоретичні та прикладні аспекти державного регулювання; вітчизняний і зарубіжний досвід розвитку конкуренції на товарних ринках; механізми підвищення конкурентоспроможності в умовах економічної нестабільності; публічно-приватну взаємодію як інструмент розвитку та напрями її вдосконалення.

Окрему увагу приділено проблемам забезпечення економічної та інформаційної безпеки держави і підприємств, децентралізації та регіонального розвитку, становленню громадянського суспільства та його ролі у формуванні професійного корпусу державних службовців, а також соціальним аспектам зайнятості та конкурентоспроможності на ринку праці в контексті державної та регіональної політики.

Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, викладачів, аспірантів, студентів економічних і управлінських спеціальностей, а також для представників органів державної влади та місцевого самоврядування.

За зміст та мовно-стилістичне редагування відповідальність несуть автори

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова комітету:

Поплавська Жанна Василівна - завідувач кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Львівська політехніка», д.е.н., професор

Члени організаційного комітету:

Данилович-Кропивницька М. Л. – доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Львівська політехніка», к.е.н., доц.

Канцір І. А. – доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Львівська політехніка», к.е.н., доц.

Михальчишин Н. Л. – доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Львівська політехніка», к.е.н., доц.

Хмурова В. В.	інструмент підвищення конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках	
Розовик О. Л.	Імпортзаміщення та інновації у фармацевтичному бізнесі як фактор підвищення конкурентоспроможності	133
Розумець Я. В., Мельник В. В.	Інноваційні стартапи як інструмент для досягнення повоєнного відновлення України	134
Сенів Л. О., Донець Д. М.	Розвиток конкурентного середовища на товарних ринках України в умовах повоєнного відновлення: виклики, пріоритети та інструменти державної політики	136
Сидорчук Ю. М.	Ефективна інвестиційна політика держави як фактор повоєнного відновлення економіки України	138
Симчук М. Ю., Штанова А. Л.	Зміна споживчих пріоритетів як чинник формування конкурентних стратегій українських компаній у післявоєнний період	139
Сушарник Я. А.	Соціологічний напрям інституційного середовища забезпечення конкурентоспроможного розвитку галузі тваринництва в Україні	142
Ткаченко Д. К.	Соціально відповідальне управління персоналом як фактор підвищення ефективності організації	143
Тропотяга Ю. А.	Міжнародна виробнича кооперація як фактор підвищення конкурентоспроможності національних економік	145
Червінець Д. Р.	Логістичні системи 5.0 як фактор підвищення стійкості та конкурентоспроможності підприємств	147
Черненко М. А., Штанова А. Л.	Інноваційний розвиток під час війни	148
Штанова А. Л., Майстренко Д. В.	Стратегічне планування маркетингу як інструмент формування конкурентних переваг підприємства	149
Секція III «МЕХАНІЗМИ ЗМЕНШЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ ТА ПОСИЛЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ КОНТРОЛЬНО-НАГЛЯДОВОГО ОРГАНУ В СФЕРІ КОНКУРЕНЦІЇ»		
Дудка П. О.	Корупційні ризики в діяльності Антимонопольного комітету України	152
Іваницька Н. Б.	Подолання корупції в Україні в час війни: проблеми та шляхи вирішення	154
Кириченко І. І., Чепа А. М.	Концептуальні основи виконавчої служби як елемента системи публічного управління	155
Малишак А. С.	Інституційні та правові механізми протидії корупції в конкурентній політиці України в умовах євроінтеграції	157
Пилипенко І. Ю.	Інституційна зрілість акціонерних відносин як чинник зниження корупційних ризиків на ринку капіталу	159
Прус А. С., Пушак Г. І.	Напрями зменшення корупційних ризиків та інституційного зміцнення Антимонопольного комітету України	160
Фоміна Н. А., Благодатна А. Г.	Механізми роботи з впровадженням антикорупційних систем та реформ, залучення ші-технологій та способи відстеження результатів роботи	161
СЕКЦІЯ IV «ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО – СУТНІСТЬ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ, СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ВПРОВАДЖЕННЯ»		
Giuseppe T. Cirella	Public-private partnerships in post-war Ukraine: development prospects and socio-economic consequences	163
Olesko T. A.	Development of public-private partnerships to strengthen the development of an innovation ecosystem	164

Список використаних джерел:

1. Тимофеева, Л. Proportionality in Countering Corruption in Ukraine in the Context of War. URL: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/320694/1/1929155549.pdf>.
2. Добрянська, Н. В. Адміністративно-правові засади протидії корупції у публічній службі: виклики та шляхи удосконалення. 2025. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: Право, публічне управління та адміністрування, № 15. DOI: 10.54929/2786-5746-2025-15-01-09. — URL: <https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/2025-15-01-09>
3. Main Developments in Competition Law and Policy 2024 Wolters Kluwer Legal Blogs, 2024. URL: <https://legalblogs.wolterskluwer.com/competition-blog/main-developments-in-competition-law-and-policy-2024-ukraine/>
4. Prozorro — electronic public procurement system. Wikipedia, 2025. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Prozorro>
5. Ukraine: Implement a Whole-of-Government Anti-Corruption Strategy. Open Government Partnership, 2024. URL: <https://www.opengovpartnership.org/the-open-gov-challenge/ukraine-implement-a-whole-of-government-anti-corruption-strategy/>
6. Муzychuk, E. O. Актуальні проблеми та напрями вдосконалення системи протидії корупції у публічній службі. 2023. Форум Права. № 76(3), с. 79–86. DOI: 10.5281/zenodo.10041168. URL: https://forumprava.pp.ua/files/079-086-2023-3-FP-Muzychuk_10.pdf
7. Basel Institute on Governance. Progress in Ukraine's anti-corruption and judicial reform efforts (June 2023 – June 2024). 2024. URL: https://baselgovernance.org/sites/default/files/202406/240610%20Ukraine%20anticorruption%20update_digital.pdf

ПИЛИПЕНКО І. Ю.

Полтавський університет економіки і торгівлі

ІНСТИТУЦІЙНА ЗРІЛІСТЬ АКЦІОНЕРНИХ ВІДНОСИН ЯК ЧИННИК ЗНИЖЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ НА РИНКУ КАПІТАЛУ

Інституційна зрілість акціонерних відносин відіграє ключову роль у формуванні прозорого, стійкого та конкурентного ринку капіталу. У контексті повоєнного відновлення України якість інституцій — тобто ступінь розвитку формальних та неформальних правил, процедур і культурних норм — стає визначальним чинником, що або стримує, або підживлює корупційні практики в корпоративному секторі. Акціонерні відносини — це не лише юридичні титули на частки у власності; це також поле перетину приватних інтересів, громадських очікувань і державних регуляторних функцій, де інституційна зрілість визначає, наскільки ефективно функціонують механізми підзвітності та протидії зловживанням.

Під інституційною зрілістю в даному контексті розуміємо сукупність трьох взаємопов'язаних вимірів: нормативно-правового, організаційного та культурно-поведінкового. Нормативно-правовий вимір охоплює законодавчі гарантії прав власності, норми корпоративного права, антимонопольні положення та механізми правозастосування. Організаційний рівень включає практичні інструменти корпоративного управління — наглядові ради, аудиторські комітети, внутрішній контроль, процедури розкриття інформації та механізми голосування. Культурно-поведінковий вимір стосується бізнес-етики, корпоративної культури та практик довіри, які визначають, чи перетворюються формальні правила на реальні норми поведінки. Саме поєднання цих вимірів створює ситуацію, при якій правила виконуються не тільки «на папері», а діють як економічні і соціальні обмеження для опортуністичних практик.

Корупційні ризики на ринку капіталу, як правило, пов'язані з трьома факторами: асиметрією інформації, концентрацією контролю та слабкістю механізмів колективного нагляду. Асиметрія інформації дає змогу приховувати операції й маніпулювати фінансовою звітністю; консолідація контролю створює умови для конфлікту інтересів і виведення вигод у

межах вузьких груп; відсутність ефективного колективного нагляду (як з боку міноритарних акціонерів, так і з боку незалежних органів) лишає поле для дискреційних рішень менеджменту й можливих зловживань. Розвиток інституційної зрілості спрямований саме на нейтралізацію цих чинників — через підвищення прозорості, розширення доступу до інформації, посилення ролі незалежних органів контролю та забезпечення ефективного правозастосування.

Практичні інструменти, що посилюють інституційну зрілість і зменшують корупційні ризики, охоплюють: (а) обов'язкове, своєчасне і стандартизоване розкриття інформації про фінансові потоки, операції із пов'язаними сторонами, структуру власності та винагороди менеджменту; (б) впровадження незалежних наглядових органів та аудиторських комітетів з нормами незалежності та прозорого відбору; (в) вдосконалення процедур корпоративного голосування і механізмів реалізації прав міноритарних акціонерів (включно з електронними платформами голосування); (г) розвиток внутрішніх процедур управління ризиками та комплаєнсу, що включають превентивні антикорупційні політики; (д) посилення інституційної спроможності державних контрольно-наглядових органів шляхом кадрового підсилення, цифровізації процесів та запровадження механізмів зовнішньої підзвітності.

Отже, інституційна зрілість акціонерних відносин виступає одночасно системним бар'єром і превентивним механізмом проти корупційних ризиків на ринку капіталу. Її нарощення — через поєднання правових реформ, організаційних інновацій і трансформації бізнес-культури — є необхідним елементом стратегії економічного відновлення та підвищення національної економічної безпеки.

**ПРУС А. С.
ПУШАК Г. І.**

Національний університет «Львівська політехніка»

НАПРЯМИ ЗМЕНШЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ ТА ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗМЦНЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

Діяльність контрольно-наглядового органу в сфері конкуренції, як-от Антимонопольного комітету України, має критичне значення для забезпечення ефективної ринкової економіки. Однак, вона часто супроводжується високими корупційними ризиками, що виникають через значні дискреційні повноваження при проведенні розслідувань, накладенні штрафів та наданні дозволів на економічну концентрацію. З огляду на це, ефективна протидія монополізму та недобросовісній конкуренції вимагає комплексного підходу, що поєднує як превентивні антикорупційні механізми, так і заходи, спрямовані на посилення інституційної спроможності самого органу.

Ключовим напрямом для зменшення корупційних ризиків є мінімізація дискреційних повноважень посадових осіб та забезпечення максимальної прозорості всіх процедур. Цього можна досягти через цифровізацію та прозорість. Зокрема, впровадження електронних реєстрів справ, рішень та рекомендацій, а також забезпечення гласності розгляду резонансних справ, суттєво зменшує простір для «тіньових» домовленостей.

Наступний важливий елемент - це запобігання конфлікту інтересів, що вимагає ретельного застосування відповідного законодавства, суворого декларування та постійного внутрішнього контролю за дотриманням етичних норм серед державних уповноважених і службовців. Крім того, необхідно провести ревізію законодавства з метою усунення надмірних чи дублюючих повноважень, які, створюючи зайві бюрократичні бар'єри, збільшують корупційні ризики, відповідно до загальної Антикорупційної стратегії. Нарешті, слід встановити чіткі, уніфіковані та зрозумілі процедури та критерії для оцінки порушень, визначення розмірів штрафів та надання дозволів, що обмежує можливість ухвалення необґрунтованих, суб'єктивних рішень.

Підвищення ефективності роботи та зменшення корупційного тиску нерозривно пов'язане зі зміцненням інституційної спроможності та незалежності органу.